

„MS. mester – kód”

„Hogyan lehet az, hogy Uramnak anyja jön el én hozzám?”

Figyeljük meg a mondat képi megfogalmazását!

Mit látunk a képen? Ki a kép főszereplője? Hol vagyunk? Mit jelentenek a növények?

A kép legmeghatározóbb elemei: **a két női figura**. Az egyik kecses „S” alakban, szinte lebegve jelenik meg a kép közepén. A másik női figura kissé meghajolva, gyengéden kézcsókra emeli a mellette álló alak kezét, nagyon nagy tisztelettel érinti gömbölyödő pocakját. A két nőalak gesztusai elmondják számunkra, hogy a harmadik személy tulajdonképpen a kép főszereplője, aki az anyaméhben növekszik. Ha megnézzük a kép tengelyét, akkor a legfontosabb rész éppen a finoman megbillentett pocak.

A két nő figura alakja szépen elkülönül egymástól. A bal oldali légiés, fiatal, végtelenül kecses. A jobb oldali emberibb, idősebb. Mind a két női alak végtelen szeretetet és tiszteletet áraszt. A bal oldali mozgást idéz a lebbenő fátyollal, a fehér lepel alól kibújó ficánkoló hajfürtökkel és a mozgalmas ruharedőkkel. Éppen a megérkezés pillanata. A másik női alak ehhez képest statikus, csak apró mozdulatokat tesz.

A képen a Krisztust hordozó Máriát és az Őt fogadó Erzsébetet látjuk. Ha nem tudnánk, hogy ki a két figura, akkor is a jelképek alapján jól értelmezhető a kép üzenete. Mária hozza Krisztust, az Isten jön az emberhez. Feladatunk mély tisztelettel fogadni Őt.

- Gyerekekkel eljátszható, hogy kit hogyan fogadunk. Csak gesztusokkal és mozdulatokkal.

Nézzük a környezetet.

- Gyűjtessük össze a növényeket a képen! Külön a virágokat, külön a fákat.
- Figyeljük meg a levelek alakját, virágok színét!

A kép előterében nagy hangsúlyt kapnak a **virágok**, melyek a képhez kapcsolódó jelentéstartalmat hordozzák.

Mária alakja mellett egy **nőszirmot** látunk. Ez a növény jelképezi Máriát, nem csak virágának színével, hanem a levelek lándzsa alakjával is. (Simeon „...tőr járja majd át szívedet”) A növény légyökereinek gyógyító ereje van a népi gyógyászat szerint. Mária az, aki hordozza a „betegségeinkre a gyógyulást”.

Közvetlen Mária pocakjával egyvonalban **szamócákat** látunk. A szamóca háromkaréjos levele a Szentháromságot jelképezi, a vöröslő apró gyümölcsök Krisztus vércseppjeit, a virágok öt fehér szirma az öt sebhelyet. A másik oldalon **pünkösdi rózsát** látunk, amely szintén Mária jelképe. A két nagy virág keretbe foglalja és felhívja a figyelmet az apró szamócára.

A kép háttérében egy **zöld mezőt**, a baloldalon **zöldellő fákat** vehetünk észre. Ebbe az idilli képbe markánsan nyúlnak bele az elszáradt ágak. Krisztus a zöldellő fa, de kivágják. Halálát jelképezik a kiszáradt ágak. Mária háta mögött megjelenik a Golgotát idéző **hegyfok** és felsejlik a **messzi város**, ami utalhat Jeruzsálemre.

Érdekes elem a **víz**, mely Erzsébet mögött jelenik meg. A víz, ami elborít mindent, amiből újjá lehet születni. A víz, amely életet ad. Krisztus az, aki az élő vizet adja számunkra. Ő az, aki újjá teremt mindent.

Színek.

- Gyűjtessük ki a kép színeit! Mit jelentenek a színek?

Leghatározottabb a **zöld**. Az élet, a Paradicsomi kert jelképe, ahol az ember és az Isten kapcsolata harmonikus. Az ember még nem vágta el ezt a kapcsolatot azzal, hogy hitt a Sátán szavának.

Mária **kék** köpenye a mindenséget szimbolizálja, a **fehér** drapéria a tisztaságát, az **arany** öv pedig felhívja a figyelmünket a halvány vörös ruha alatt a pocakban megbúvó Megváltóra, a királyra.

Erzsébet **vörös** köpenye a vértanúság színe, hiszen mind a két fiú vértanú halált hal.

A háttér többről szól, mint az **égi és földi színek**, de átvitt értelemben arról is. A Golgota az ember műve, a megtisztulás Istené. Mária az ember hordja az Istenfiút. Erzsébet gyermekét az Isten megígéri, „leveszi szegyenét” és a Szent Lélek tölti el, így ismeri fel magzat Keresztelő János Mária pocakjában Krisztust. Ha követjük a háttérben megjelenő víz ívét, akkor az folytatódik Erzsébet mozdulatában és megy tovább a kék köpeny rebbenésében. Így keretbe foglalja és átfogja mind a két női alakot.

Krisztus kereszt halására illetve a megváltásunkra utal a háttér. A **víz**, amely Krisztus oldalából folyt lemos, megtisztít, akár a keresztvíz. Olyan, mint a Vörös tenger, melyen Isten erejéből Mózes vezetésével a nép átkelt, de a fáraót és harci szekereit elnyelte. Az újjászületés jelképe itt a **kék**. Keresztelő Szent János a Jordánban keresztelt, utal erre is. A vízből kiemelkedik egy város, az új Jeruzsálem.

A képet lezáró **arany** háttér a kor elvárásainak megfelelő, idézi még a Magyarországra ekkor jellemző internacionális gótikát, de már megjelenik a természet pontos ábrázolásának igényében és a perspektívában a reneszánsz.

Az oltár a selmecebányai oltárkép egyik táblája volt. Fa táblára temperával készült 1506-ban.